

INICIÁLNÍ FÁZE PRÁCE S RODINOU

11.3.2014

Jitka Navrátilová, PhD.

PRÁCE S RODINOU V PŘIROZENÉM PROSTŘEDÍ - ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY

- ◉ Přímá práce v rodině - home visiting (nástroj podpory rodiny.
- ◉ Profesionální, či poloprofesionální pomoc rodině v jejím domácím prostředí.
- ◉ Pomoc orientována především na problémy v sociálním fungování rodin (chudobu, nedostatečná péče o děti, nemoc, problémy s formálními organizacemi ....)

PRÁCE S RODINOU V PŘÍROZENÉM PROSTŘEDÍ - VÝHODY

- ◉ Dostupnost služeb (služba se dostane i tam, kam by se jinak nedostala).
- ◉ Vede klienty k větší samostatnosti.
- ◉ Služba vychází z reálných potřeb rodin.
- ◉ Podpora zvládnutí mezilidských vztahů a rodičovských kompetencí.
- ◉ Směřuje k zachování rodinných vztahů a vazeb skrze změnu, či zlepšení životní situace členů rodiny.

PRÁCE S RODINOU V PŘÍROZENÉM PROSTŘEDÍ - DŮVODY ZAHÁJENÍ SPOLUPRÁCE

- ◉ Rodina žádá pomoc.
- ◉ Rodina je příčinou problémů, které jsou pocíťovány individuálně, či v komunitní úrovni.
- ◉ Rodina je důležitým zdrojem řešení problémů v jiných systémech.
- ◉ Stávající problém, bez ohledu na jeho těžiště má oslabující dopad na rodinu.
- ◉ Otázka k reflexi: **Reflektuji problém rodiny v širším kontextu?**

PRÁCE S RODINOU V PŘIROZENÉM PROSTŘEDÍ - VZTAHY MEZI RODINOU A PRACOVNÍKY

- ◉ Nedostatek výzkumů zaměřených na vztahy mezi sociálními pracovníkem a rodinou (oproti jednotlivcům).
- ◉ Schopnost být ve vztahu s jednotlivými členy rodiny.
- ◉ Vztah jako nástroj změny v životě klienta (Rogers, 1957).
- ◉ Přestože je vztah důležitým nástrojem změny v životě klienta, sám o sobě ji nezpůsobí. Spíše je faktorem, který ovlivňuje ostatní proměnné.

PRÁCE S RODINOU V PŘIROZENÉM PROSTŘEDÍ - OBTÍŽE VE SPOLUPRÁCI

- ◉ Spolupráce s rodinou, v rámci níž má několik členů konflikt.
- ◉ - možné řešení: nelezení společných cílů a vztahy mezi nimi.
- ◉ Spolupráce s rodinou, kde existuje konflikt mezi rodiči a dětmi.
- ◉ - možné řešení: posílení spolupráce mezi rodiči a následně rozvíjet spolupráci zahrnující jak rodiče, tak děti.
- ◉ Uplatňování vůdcovské role sociálního pracovníka (naučit se vést rodinu k tomu, aby byla sama schopna řešit své problémy - důraz na zmocňování a sebeurčení rodiny).

PRÁCE S RODINOU V PŘIROZENÉM PROSTŘEDÍ - VZTAHY MEZI RODINOU A PRACOVNÍKY

- Efektivní vztahy: vřelost, empatie, upřímnost, jasné verbální projevy, výraz tváře (oční kontakt, pokyvování hlavou, držení těla ...), časté a krátké odpovědi, tón hlasu), správné kladení otázek, facilitativní dovednosti, zdůrazňování silných stránek klienta...
- Problematické vztahy: přílišná angažovanost, neúčast ve vztahu, časté přerušování klienta, časté mlčení.

PRÁCE S RODINOU V PŘÍROZENÉM PROSTŘEDÍ - VZTAHY - SHRNUÍ

- ◉ Sociální pracovníci by měli provést důkladné posouzení životní situace klienta, měli by pozorně naslouchat, prokázat vřelost, empatii a být důvěryhodní.
- ◉ **V rámci ÚOP dochází skrze vztah ke zprostředkování pomoci, než že by vztah měl léčit.**
- ◉ **Otázka k reflexi: Které dovednosti bych potřeboval/a pro profesionální vztah?**

PRVKY INICIÁLNÍ FÁZE

- Vysvětlení role, účelu a procedur.
  - Informace o způsobu práce a časových nárocích.
  - Získávání informací.
  - Posouzení.
  - Stanovení priorit.
  - Zkoumání a stanovení problému.
  - Cíle a smlouva.
-
- Pravidlo: v počáteční fázi pracuji s celou rodinou (se všemi členy). Nezbytné pro posouzení i stanovení intervence.

INICIÁLNÍ FÁZE - VYSVĚTLENÍ ROLE, ÚČELU A ZPŮSOBU PRÁCE.

- Rozhovory s jednotlivými členy rodiny před zahájením intervence.
- Cílem rozhovorů je zvýšení motivace jednotlivých členů pro spolupráci v rámci intervence.
- Důležité osvětlit, jakou roli má sociální pracovník v rodině, proč přišel a jakým způsobem by měli jednotliví členové spolupracovat.

INICIÁLNÍ FÁZE - VYSVĚTLENÍ ROLE, ÚČELU A ZPŮSOBU PRÁCE - ÚKOLY SOCIÁLNÍHO PRACOVNÍKA.

- ◉ Představit se.
- ◉ Představit cíle organizace, ze které přišli.
- ◉ Vysvětlit způsob své spolupráce s rodinou.
- ◉ Vysvětlit otázku důvěry ve vztahu.
- ◉ Navázání přátelské atmosféry.
- ◉ Vysvětlit časový rámec spolupráce.

- ◉ Otázka k reflexi: Jak se mi podařilo „vstoupit“ do rodiny? Co sem mohl/a udělat jinak?